

Методи і техніки
лінгвістичного
дослідження

План заняття

1. Лінгвістичний метод.
2. Методи теорії перекладу.
3. Методи опрацювання наукових першоджерел.

Науковий метод є одним з елементів, за допомогою яких у науці виконують цілеспрямовані пізнавальні дії.

Ці елементи утворюють специфічну систему, до якої належать науковий метод, наукова проблема, висування й розробка гіпотез, вибір предмета дослідження, вихідні пізнавальні завдання

Лінгвістичний метод – сукупність робочих прийомів, що об'єднані яким-небудь спільним принципом і використовуються в лінгвістичному дослідженні для виконання часткових дослідницьких завдань

Теорія лінгвістичних методів включає в себе три компоненти: онтологічний, операційний і телеологічний.

Онтологія виступає в ролі засобу, за допомогою якого дослідник сприймає світ.

Вона ніби замикає пізнавальний рух: вона є й логічно **першим кроком**, задаючи категоріальне бачення об'єкта дослідження, і **логічно останнім**, включаючи в себе отримані результати.

.

Методи

лінгвістичних досліджень поділяються на **загальні та лінгвістичні.**

До загальних відноситься спостереження, індукція і дедукція, гіпотеза, аналіз і синтез, порівняння, формалізація, ідеалізація, експеримент, фальсифікація, моделювання

Якщо лінгвістичні методи є **сукупністю** операцій (прийомів, процедур), то загальнонаукові включають у себе **одну операцію** (прийом, процедуру).

Отже, загальнонаукові методи як певний феномен виявляються «біднішими», ніж частковонаукові та спеціальні, зокрема лінгвістичні.

МЕТОДИ !

ТЕОРІЇ ПЕРЕКЛАДУ

The diagram features the text 'МЕТОДИ !' at the top and 'ТЕОРІЇ ПЕРЕКЛАДУ' in the center. The central text is enclosed within a double-lined oval. Four dashed arrows point towards this oval from the top-left, top-right, bottom-left, and bottom-right directions, suggesting a convergence or relationship between the methods and the theory.

Класифікаційний і типологічний аналіз

використовується для впорядкування й цілісного представлення опрацьованого матеріалу у вигляді класифікацій та типологій.

«Мовні аномалії, дібрані шляхом суцільної вибірки з творів Марка Твена, можна можна умовно класифікувати відповідно до класифікації мовних аномалій розробленої Т. Б. Радбілем, лише з деякими уточненнями, а саме пропозицією введення (1) фонографічних аномалій та (2) морфологічних аномалій».

Важливим методом дослідження в лінгвістиці перекладу служить **порівняльний аналіз перекладу** , тобто аналіз форми та змісту тексту перекладу в зіставленні з формою і змістом оригіналу . Порівняльний аналіз перекладів дає можливість з'ясувати , як долаються типові труднощі перекладу , пов'язані зі специфікою кожного з мов , а також які елементи оригіналу залишаються непереданими в перекладі . У результаті виходить опис " перекладацьких фактів " , що дає картину реального процесу .

Порівняльно- перекладознавчий аналіз

Використовується протягом усього дослідження для зіставлення між собою текстів оригіналів та текстів перекладів, а також для порівняння різних друготворів у випадках перекладної множинності.

Розглянемо цитату з твору і спосіб її передавання перекладачами: «*I reckon they'll come after old **Hoss** tonight*» [271, с. 78]; – «Думаю, чорти цієї ночі неодмінно прийдуть до старого Вільямса» [267, с. 39]; – «Мабуть, вони цієї ночі прийдуть по старого **шкарбана** Вільямса» [268, с. 57]; – «Мені здається, чорти прийдуть цієї ночі по старого **грішника** Вільямса» [270, с. 55].

Структурно-семантичний аналіз

Використовується для вивчення формально-змістових характеристик одиниць різних рівнів.

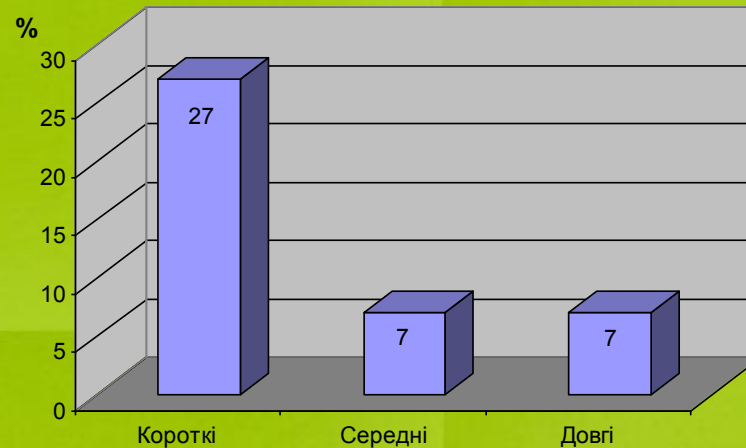
Розглянемо приклад представленого імітацією мовлення, *деформованого внаслідок захворювання*:

"Bluh surprised bluh!" he shrieked, his heart pounding and his tongue a bit less swollen.

– Пла налякали беме! – вигукнув він. Його серце калатало, але язик став повороткішим.

Компонентний метод

сприяє вивченню лексичних, семантичних і синтаксичних відмінностей у первинному та вторинних текстах

Першотвір	Переклад С.Поліщука
“Stop asking me that...”	“Я в порядку, припини питати мене про це, будь ласка”
“Wednesday morning, early”	“Не пригадую, люба, здається, в середу зранку”

Метод інтерпретації символу

пояснює смисл основних *сміслових і стилістичних домінант аналізованих у роботі творів.

“...a stone is a stein is a rock is a boulder is a pebble” [374, с.289]

– “А камінь – це Stein, – це скеля, – це валун, – це галька” [358, с.252].

*“Письмо повинно текти без упину, до чого тут якісь двокрапки і крапки з комою <...>” (Е.Гемінґвей)

**Найбільш поширеними і
змістовними методами
нагромадження первинної
інформації є:**

**опитування,
спостереження,
експеримент,
тестування,
анкетування.**

Опитування – це метод отримання первинної соціологічної інформації, що ґрунтується на письмовому або усному зверненні до певної спільності людей – респондентів із запитаннями, зміст яких є проблемою дослідження на рівні емпіричних індикаторів і який передбачає реєстрацію та статистичну обробку отриманих відповідей, а також їх теоретичну інтерпретацію.

За формами та умовами спілкування і отримання інформації від респондентів розрізняють два типи опитування – анкетування та інтерв'ю, кожний з яких зустрічається у багатьох різновидах.

Спостереження – це аналітичний метод, за допомогою якого вивчають і фіксують сучасний стан об'єкта в реальних ситуаціях.

Експеримент – це нагромадження даних у контрольованих умовах, змінюючи один або декілька чинників.

Ефективним методом збирання первинної інформації є аналіз.